

**КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

СХВАЛЕНО

Протокол Вченої ради КВНЗ
«Харківська академія неперервної
освіти»
№ 1 від 27.01.2025

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ КВНЗ «Харківська
академія неперервної освіти»
№ 7 від 27.01.2025

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
курсів підвищення кваліфікації**

за темою

***«Сертифікація вчителів української мови та літератури –
інструмент оцінювання професійної компетентності»***

***«Certification of Ukrainian Language and Literature Teachers –
A Tool for Assessing Professional Competence»***

Укладачі: Дегтярьова Г.А., завідувач кафедри методики навчання мов і літератури, д. пед. н.

Цільова група: учителі / викладачі української мови та літератури, які забезпечуватимуть реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти

РЕКОМЕНДОВАНО

Протокол засідання
кафедри методики навчання мов і літератури
№ 1 від 16.01.2025

Форма підвищення кваліфікації: дистанційна, змішана

НАПРЯМИ: розвиток компетентностей відповідно до Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 р. № 1225 «Про затвердження професійного стандарту "Вчитель закладу загальної середньої освіти"» та Порядку підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 р. № 800.

МЕТА: ознайомити вчителів / викладачів української мови та літератури з особливостями сертифікації як процедури зовнішнього оцінювання професійної діяльності вчителя відповідно до трудових функцій (професійних компетентностей, що входять до них), які схарактеризовані в Професійному стандарті «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 р. № 1225, показати тісний зв'язок професійних компетентностей вчителя з якісною організацією навчання та виховання учнів / учениць під час здобуття ними повної загальної середньої освіти, орієнтованого на формування ключових та предметних компетентностей у здобувачів освіти в Новій українській школі, та заохотити вчителів / викладачів української мови та літератури з високим рівнем педагогічної майстерності, які володіють методиками компетентнісного навчання і новими освітніми технологіями та сприяють їх поширенню до участі в процедурі сертифікації.

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ:

1. Забезпечити розвиток професійних компетентностей відповідно до професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 року № 1225, у межах професійної діяльності:
 - А2. предметно-методичної компетентності;
 - Г2. організаційної компетентності;
 - Д1. здатності до навчання впродовж життя.
2. Спонукаати вчителів / викладачів української мови та літератури до усвідомлення важливості проходження процедури сертифікації, яка сприятиме їх позитивній самооцінці та надасть можливість підтвердити свій рівень професійної майстерності;
3. Ознайомити з усіма етапами сертифікації та надати рекомендації щодо підготовки до кожного етапу процедури сертифікації.
4. Висвітлити зміст та практичну реалізацію трудових функцій; схарактеризувати всі професійні компетентності вчителя / викладача української мови та літератури, ґрунтуючись Професійному стандарті «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (2024); показати, як вони пов'язані з формуванням у здобувачів освіти ключових компетентностей

та наскрізних умінь відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітня програма розроблена на основі Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.10.20225 р. № 904 «Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації вчителів закладів загальної середньої освіти, які впроваджують новий Державний стандарт базової середньої освіти».

Актуальність полягає в необхідності ознайомити вчителів / викладачів української мови та літератури з процедурою сертифікації педагогічних працівників як альтернативою атестації, участь у якій дозволить їм не лише визначити свій інтелектуальний та педагогічний потенціал на основі аналізу виконання схарактеризованих у Професійному стандарті «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 р. № 1225) трудових функцій (професійних компетентностей, що входять до них), які дозволяють організувати навчання та виховання здобувачів освіти під час здобуття ними повної загальної середньої освіти шляхом формування у них ключових компетентностей і світогляду на основі загальнолюдських і національних цінностей, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання, але й осмислити досягнуте, вчасно та ефективно реагувати на професійні потреби й запити і спроектувати подальший професійний розвиток, а також акцентувати їх увагу на важливості ролі у їх професійній діяльності, та необхідності.

Освітню програму підвищення кваліфікації за темою *«Сертифікація вчителів української мови та літератури – інструмент оцінювання професійної компетентності»* розроблено з урахуванням положень: законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», від 14 грудня 2016 року № 988-р «Про затвердження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року», від 21 серпня 2019 року № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників», Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 р. № 1225, Положення про сертифікацію педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1190 (зі змінами).

Обсяг: 60 годин (2 кредити).

Особливості організації освітнього процесу за цією програмою

Освітня програма підвищення кваліфікації за темою «Сертифікація вчителів української мови та літератури – інструмент оцінювання професійної компетентності» є складовою Комплексної програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з української мови та літератури.

Науково-педагогічні працівники Академії можуть вносити зміни в пропонований освітньою програмою зміст із метою необхідності своєчасного реагування на конкретні умови, у яких відбувається освітній процес, зазначивши їх у розкладі занять. Загальний обсяг таких змін може досягати до 25%.

Заняття практико орієнтовані, передбачають різні види роботи: індивідуальну, групову, фронтальну з використанням різноманітних цифрових сервісів (робота з онлайн-дошками Padlet, Lino, онлайн-презентаціями, створення завдань за допомогою AI, цифрових сервісів LearningApps, Wordwall, Mentimeter, Canva тощо, що сприяє набуттю педагогами не лише професійних, а й соціальних навичок (робота в команді, вміння дослухатися до думок колег).

Матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу:

- *для очного навчання:* мультимедійний проєктор, ноутбук, персональні комп'ютери, сучасне програмне забезпечення, інтерактивна дошка, доступ до мережі «Інтернет» для використання сучасних цифрових сервісів і ресурсів, фліпчарт, навчальні матеріали, маркери.
- *для дистанційного навчання:* комп'ютерна техніка та програмне забезпечення для проведення онлайн-занять, доступ до швидкісного інтернету, сайт дистанційної освіти Харківської академії неперервної освіти, навчальні матеріали.

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- суті Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти»;
- сучасних тенденцій розвитку освіти згідно з Професійним стандартом та концепцією НУШ;
- суті основних ідей, принципів побудови Державного стандарту базової середньої освіти;
- ролі Вчителя 4.0 в освітньому процесі.

Уміння:

- практично застосовувати професійний стандарт вчителя;
- планувати індивідуальну траєкторію власного професійного розвитку;
- синхронізувати Професійний стандарт вчителя з Державним стандартом базової середньої освіти для формування й розвитку в здобувачів освіти ключових компетентностей і наскрізних умінь, визначених державними стандартами освіти.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- професійна мобільність та гнучкість;

- усвідомлення ролі процедури сертифікації сертифікацію педагогічних працівників для самооцінки власної педагогічної майстерності;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку.

Компетентності:

- **A2 предметно-методична** (здатність формувати і розвивати в здобувачів освіти ключові компетентності і наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти, спираючись на власні професійні компетентності);
- **G2 організаційна** (здатність організовувати різні види й форми навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти з урахуванням принципів універсального дизайну);
- **D1 здатність до навчання впродовж життя** (здатність здійснювати власний професійний розвиток, визначати потреби особистого професійного розвитку, зокрема і через участь у сертифікації як процедури зовнішнього оцінювання професійної діяльності вчителя).

КУРИКУЛУМ

курсів підвищення кваліфікації

для вчителів/викладачів української мови та літератури за темою

«Сертифікація вчителів української мови та літератури – інструмент оцінювання професійної компетентності»

№ з/п	Назва модуля	К-сть годин / кредитів
1.	Сучасні нормативні вимоги до професійної діяльності педагога	2
2.	Професійні компетентності, необхідні вчителю для виконання всіх трудових функцій	44
3.	Концептуальні засади підготовки вчителя до проходження сертифікації	10
4.	Діагностико-аналітичний	4
	Разом год / кредитів	60 / 2

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

курсів підвищення кваліфікації

для вчителів/викладачів української мови та літератури за темою

«Сертифікація вчителів української мови та літератури – інструмент оцінювання професійної компетентності»

№ теми	Назва модуля, теми	Індекси компетентностей, що розвиваються	Кількість годин
1.	Модуль 1. Сучасні нормативні вимоги до професійної діяльності педагога		

№ теми	Назва модуля, теми	Індекси компетентностей, що розвиваються	Кількість годин
1.1	Учитель 4.0: як новий Професійний стандарт змінює освітню реальність	Д1.1, Д1.2, Д1.3	2
<i>Усього годин за модулем</i>			2
2.	Модуль 2. Професійні компетентності, необхідні вчителю для виконання всіх трудових функцій		
	Професійні компетентності вчителя, що стосуються трудової функції «Навчання здобувачів освіти предметів (інтегрованих курсів)»		
	<i>A1. Мовно-комунікативна компетентність</i>		
2.1	Мовно-комунікативна компетентність: суть та характеристика. Здатність учителя забезпечувати здобувачам освіти навчання державною мовою, виробляти власну комунікаційну стратегію, організовувати комунікацію між учасниками освітнього процесу	A1.1	2
2.2	Здатність учителя формувати й розвивати мовно-комунікативні вміння й навички здобувачів освіти	A1.4	2
	<i>A2. Предметно-методична компетентність</i>		
2.3	Предметно-методична компетентність: суть та характеристика. Здатність добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти для подолання освітніх втрат	A2.1, A2.2, A2.4, A2.5	2
2.4	Здатність формувати і розвивати в здобувачів освіти ключові компетентності і наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти	A2.2	2
2.5	Здатність здійснювати інтегроване навчання здобувачів освіти	A2.3	2
2.6	Здатність моделювати зміст уроку на основі універсального дизайну навчання	A2.1, A2.4	2
	<i>A3. Інформаційно-цифрова компетентність</i>		
2.7	Інформаційно-цифрова компетентність: суть та характеристика. Ефективні підходи до організації вчителем української мови та літератури освітнього процесу з використанням цифрових технологій	A3.1, A3.2, A3.3	2
2.8	Електронні (цифрові) освітні ресурси в професійній діяльності вчителя української мови та літератури та їх призначення	A3.2	2
	Професійні компетентності вчителя, що стосуються трудової функції «Партнерська взаємодія з учасниками освітнього процесу»		
	<i>Б1. Психологічна компетентність</i>		

№ теми	Назва модуля, теми	Індекси компетентностей, що розвиваються	Кількість годин
2.9	Психологічна компетентність педагога як провідна умова створення психологічного комфорту в класі	Б1.1, Б1.2, Б1.3, Б1.4	2
2.10	Здатність формувати стійку мотивацію здобувачів освіти до мовно-літературної обізнаності, комунікативної спроможності та вдосконалення власного мовлення й організовувати їхню пізнавальну діяльність	Б1.3	2
Б2. Емоційно-етична компетентність			
2.11	Емоційно-етична компетентність: суть та характеристика. Здатність застосовувати сучасні форми, методи, технології та засоби навчання, що сприяють розвитку емоційно-етичної компетентності учнів	Б2.1, Б2.2, Б2.3	2
Б3. Компетентність педагогічного партнерства			
2.12	Компетентність педагогічного партнерства: суть та характеристика. Здатність до суб'єкт-суб'єктної взаємодії із здобувачами освіти та здатність залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства	Б3.1, Б3.2, Б2.3	2
В1. Інклюзивна компетентність			
2.13	Інклюзивна компетентність у структурі професійного стандарту вчителя: здатність педагога працювати з дітьми з ООП і створювати толерантне середовище	В1.1, В1.2, В1.3	2
В2. Здоров'язбережувальна компетентність			
2.14	Здоров'язбережувальна діяльність учителя в контексті професійного стандарту вчителя ЗЗСО	В2.1, В2.2, В2.3, В2.4	2
2.15	Здатність створювати безпечне освітнє середовище. Формування в учнів навичок безпечної поведінки	В2.1	2
Професійні компетентності вчителя, що стосуються трудової функції «Проведення освітнього процесу»			
Г1. Прогностична компетентність			
2.16	Прогностична компетентність: суть та характеристика. Здатність планувати освітній процес на основі змісту типових освітніх програм / модельних навчальних програм з української мови та літератури, прогнозування його результатів	Г1.1, Г1.2	2
2.17	Здатність розробляти навчальні програми на основі модельних навчальних програм	Г1.2	2
Г2. Організаційна компетентність			
2.18	Організаційна компетентність: суть та характеристика. Здатність організовувати різні види й форми навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти	Г2.1, Г2.2, Г2.3	2

№ теми	Назва модуля, теми	Індекси компетентностей, що розвиваються	Кількість годин
	Г3. Оцінювально-аналітична компетентність		
2.19	Оцінювально-аналітична компетентність: суть та характеристика. Методики здійснення формуального поточного і підсумкового оцінювання на уроках української мови та літератури	Г3.1, Г3.2, Г3.3	2
2.20	Фіксування результатів навчання здобувачів освіти в умовах упровадження нових підходів до оцінювання	Г3.1	2
	Професійні компетентності вчителя, що стосуються трудової функції «Безперервний професійний розвиток»		
	Д1. Здатність до навчання впродовж життя		
2.21	Здатність до навчання впродовж життя як запорука здійснення інноваційної діяльності	Д1.1, Д1.2, Д1.3	2
2.22	Особливості організації різних форм професійної підтримки й допомоги вчителям	Д1.2	2
Усього годин за модулем			44
3.	Модуль 3. Концептуальні засади підготовки вчителя до проходження сертифікації		
3.1	Сертифікація як засіб визначення рівня професійної компетентності вчителя: від теорії до практики	Д1.1	2
3.2	Як підготуватися до успішного проходження незалежного тестування	Д1.1	2
3.3	Самооцінювання та самопрезентація досвіду. Інтерв'ю як метод оцінювання професійних компетентностей	Д1.1	2
3.4	Спостереження за професійною діяльністю учасника сертифікації під час уроків	Д1.1	2
3.5	Самоаналізу уроку як інструмент виявлення сильних і слабких сторін власної професійної діяльності	Д1.1	2
	Усього годин за модулем		10
4.	Модуль 4. Діагностико-аналітичний		
4.1	Настановне заняття. Вхідне опитування		2
4.2	Конференція з обміну досвідом. Підсумкове тестування		2
	Усього годин за модулем		4
Разом годин / кредитів за освітньою програмою			60 / 2

Рекомендовані джерела

1. PISA : читацька грамотність / уклад. Т. С. Вакуленко, С. В. Ломакович, В. М. Терещенко. Київ : УЦОЯО, 2017. 123 с. URL : http://pisa.testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2019/09/PISA_Reading.pdf
2. Балуба І., Венгловська О., Новик І., Стягунова О. Застосування професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : методичні рекомендації. Київ : УІРО, 2024. 54 с.
3. Безпечна освіта. Науково-методичний журнал «Джерело педагогічних інновацій». Харків: Харківська академія неперервної освіти, (випуск № 1(41) 2023).
4. Близнюк Т. Цифрові інструменти для онлайн і офлайн навчання: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2021. – 64 с.
5. Вчитель закладу загальної середньої освіти: професійний стандарт. Наказ Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 р. № 1225. URL : <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>
6. Вчитель закладу загальної середньої освіти: професійний стандарт. Наказ Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 р. № 1225. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>
7. Горошкіна О.М. Урок у компетентнісній парадигмі сучасного освітнього процесу. Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. 2020. №2 (333). Ч. II. С. 22-33. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/720855>
8. Державний стандарт базової середньої освіти. Постанова Кабінету міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>
9. Державний стандарт початкової освіти. Постанова Кабінету міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87. URL : <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartu-pochatkovoyi-osviti>
10. Діагностика та компенсація освітніх втрат у загальній середній освіті України : методичні рекомендації / кол. автор.; за загальною редакцією О. М. Топузова; укл. М. В. Головка. Київ : Педагогічна думка, 2023. 187 с. <https://undip.org.ua/library/diagnostyka-ta-kompensatsiia-osvitnikh-vtrat-u-zahalniy-seredniy-osviti-ukrainy-metodychni-rekomendatsii/>.
11. Додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 затвердження Національної рамки кваліфікацій». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/12011-%D0%BF#Text>
12. Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 року № 2145-VIII (зі змінами). URL: www.mon.gov.ua
13. Закон України «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 року № 463-IX (зі змінами). URL: www.mon.gov.ua

14. Інноваційні технології супроводу реалізації базової середньої освіти в умовах реформування НУШ / за заг. ред. В.С. Поуль, А.В. Сазонової – Краматорськ: Відділ інформаційно-видавничої діяльності, 2021. – 108 с. URL: file:///C:/Users/ADMIN_IPMACH22/Desktop/Metod_nush_14.pdf
15. Інструктивно-методичні рекомендації щодо викладання навчальних предметів / інтегрованих курсів у закладах загальної середньої освіти у 2024/2025 н.р. № 1.1/15776-24 від 30.08.2024. URL: <https://mon.gov.ua/staticobjects/mon/uploads/public/66d/ffe/c4c/66dffec4c92d2958213439.pdf>
16. Інтегроване навчання : тематичний і діяльнісний підходи. Нова українська школа. 2017. URL : <https://nus.org.ua/2017/08/15/integrované-navchannya-tematychnyj-i-diyalnisnyj-pidhody-chastyna-1/#:~:text=%D0%A3%20%D0%92%D0%B5%D0%BB%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BC%D1%83%20%D1%82%D0%BB%D1%83%D0%BC%D0%B0%D1%87%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%83%20%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D1%83%20%D1%96%D0%BD%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F,%D1%82%D0%B0%20%D0%B7%D0%B2%D1%8F%D0%B7%D0%BA%D1%96%D0%B2%20%D1%97%D1%97%20%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82%D1%96%D0%B2>
17. Класифікація програмних засобів навчального призначення, Шишкіна М.П. Microsoft Word - Classif-Kir.doc
18. Ковбасенко Ю. І. Нова українська школа : штрихи до портрета (без глянце та дьогтю) Освітня політика. Портал громадських експертів. 2018. URL: <http://education-ua.org.ua/articles/1173-nova-ukrajinska-shkola-shtrikhi-do-portreta-bez-glyantsyu-ta-dogtyu>
19. Компетентісно спрямована освіта: перший досвід, порівняльні підходи, перспективи: матер. / В. В. Зарицька // Розвиток емоційного інтелекту в контексті компетентісно спрямованої освіти; Всеукр. наук.-практ. конф. (28 квітня 2011 року). – К.: Київ. Ін-т сучасн. підр., 2011. – 92 с.
20. Концептуальні засади реформування середньої школи «Нова українська школа». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/novaukrainska-shkola-compressed.pdf>
21. Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/cardnpd?docid=249613934>.
22. Кучина К. О. Становлення ціннісних орієнтацій як актуальне завдання морального виховання / К. О. Кучина. – Режим доступу: http://virtkafedra.ucoz.ua/el_gumal/pages/vypl61/kuchina_k.o..pdf.
23. Лист Міністерства освіти і науки України «Про організацію освітнього процесу дистанційного навчання» від 06.03.2022 № 1/3371-22.
24. Лист МОН № 1/4895- 25 від 14.03.2025 «Про окремі питання оцінювання результатів навчання» URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-okremi-pytannia-otsiniuvannia-rezultativ-navchannia>

25. Література (українська та зарубіжна) : підручник інтегрованого курсу для 7 класу закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах) / Таміла Яценко, Василь Пахаренко, Ірина Тригуб, Олеся Слижук. Київ : Грамота, 2024. 272 с. (Частина 1); 288 с. (Частина 2). URL : <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/7-klas/movno-literaturna-osvtnya-galuz/ntegrovan-kursi/literatura-ukrainska-ta-zarubzhna-pdruchnik-ntegrovanogo-kursu-dlya-7-klas-u-zakladv-zagalno-seredno-osvti-u-2-kh-chastinakh-avt-yatsenko-t-o-pakharenko-v--trigub--a-slizhuk-o-a/>
26. Література (українська та зарубіжна) : підручник інтегрованого курсу для 7 класу (у 2-х частинах) / Ніколенко О. М., Мацевко-Бекерська Л. В., Качак Т. Б., Богосвятська А.-М. І., Бовсунівська Т. В., Рудніцька Н. П., Туряниця В. Г., Базильська Н. М., Гвоздікова О. В. Київ : Академія, 2024. 307 с. (Частина 1); 304 с. (Частина 2). URL : <https://academia-pc.com.ua/bez-rubriki/literatura-ukrayinska-ta-zarubizhna-integrovanij-kurs-dlya-7-klasu-u-2-h-chastynah>
27. Людмила Лисогор, Сергій Берендєєв, Юлія Косенчук. Використання електронних освітніх матеріалів у освітньому процесі: сучасні підходи і технології Нової української школи. Випуск 1 : Навчально-методичний посібник. Київ, 2023. 117 с. URL: <https://osvita.ua/doc/files/news/885/88586/metodychni-rekomendacziyi.pdf>
28. Методика експертного оцінювання професійних компетентностей учасників сертифікації шляхом вивчення їх практичного досвіду. URL: <https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2023/03/2023.02.21-Metodika-2023-dodatki.pdf>
29. Методичні рекомендації щодо розроблення професійних стандартів. Національне агентство кваліфікацій. Київ, 2023. С. 16-20. URL: <https://nqa.gov.ua/uploads/multipleinput/63d3be768f7b1>
30. Митник, О. Теоретико-методичні засади становлення успішної в соціумі особистості під час навчально-виховного процесу в ЗНЗ / О. Митник, С. Манзер, Н. Цілик // Рідна школа. – 2017. – № 1-2. – С. 36–40.
31. Модельна навчальна програма «Драматургія і театр. 7–9 класи (міжгалузовий інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти (авт. Старагіна І. П., Івасюк О. М., Матусяк А., Бакула Б.). 2023. URL : <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Mizhhal.intehr.kursy.2023/Dramaturhiya.i.teatr.7-9.kl.Starahina.ta.in-08.09.2023.pdf>
32. Модельна навчальна програма «Іноземна мова 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М.). 2021. URL : <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Inozemni.movy.5-9-kl/Inoz.mov.5-9-kl.Redko.ta.in.14.07.pdf>
33. Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Зимомря І. М., Мойсюк В. А., Трифан М.

- С., Унгурян І. К., Яковчук М. В.). 2021. URL : <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Inozemni.movy.5-9-kl/Inoz.mov.5-9-kl.Zymomrya.ta.in.14.07.pdf>
34. Модельна навчальна програма «Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Ніколенко О. М., Мацевко-Бекерська Л. В., Качак Т. Б., Богосвятська А.-М. І., Рудніцька Н. П., Туряниця В. Г.). 2023. URL : <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/Intehrovanyy.kurs.literatur-ukrayinskoyi.ta.zarubizhnoyi-7-9.kl.Nikolenko.ta.in.26.07.2023.pdf>
35. Модельна навчальна програма «Інтегрований курс літератур (української та зарубіжної). 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Таміла Яценко, Василь Пахаренко, Ірина Тригуб, Олеся Слижук). 2024. URL : <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2024/Model.navch.prohr.5-9.klas-2024/31-12-2024/intehrovanyy-kurs-literatur-ukr-ta-zarubizhn-7-9-kl-yatsenko-ta-in-31-12-2024.pdf>
36. Модельна навчальна програма «Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжні літератури). 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори Старагіна І. П., Новосьолова В. І., Терещенко В. М., Романенко Ю. О., Блажко М. Б., Ткач П. Б., Панченков А. О.). 2023. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/16.08.2023/Intehrovanyy.movno-literaturnyy.kurs-ukrmova.ukr.ta.zarub.literatury.7-9.kl.Starahina.ta.in.16.08.2023.pdf>
37. Модельна навчальна програма «Українська література. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А.). 2023. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/Ukrayinska.literatura.7-9-kl.Yatsenko.ta.in.26.07.2023-1.pdf>
38. Модельна навчальна програма «Українська мова. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори : Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.). 2023. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/Ukrayinska.mova.7-9.klas.Zabolotnyy.ta.in.02.08.2023.pdf>
39. Модельна навчальна програма «Українська мова. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти (авт. Голуб Н. Б., Горошкіна О. М.). 2023. URL : <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/Ukrayinska.mova.7-9%20klas.Holub.ta.in.26.07.2023.pdf>
40. Модельні навчальні програми для 5-9 класів нової української школи. URL: <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalna-serednya-osvita/osvitniprogrami/modelni-na>

vchalni-programi-dlya-5-9-klasiv-novoi-ukrainskoi-shkoli-zaprovadzhuyutsya po etapno-z-2022-roku

41. Національний звіт за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2018 / кол. авт. : М. Мазорчук (осн. автор), Т. Вакуленко, В. Терещенко, Г. Бичко, К. Шумова, С. Раков, В. Горох та ін. ; Український центр оцінювання якості освіти. Київ : УЦОЯО, 2019. 439 с. URL : https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2019/12/PISA_2018_Report_UKR.pdf
42. Національний звіт за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2022 / кол. авт. : Г. Бичко (осн. автор), Т. Вакуленко, Т. Лісова, М. Мазорчук, В. Терещенко, С. Раков, В. Горох та ін. ; за ред. В. Терещенка та І. Клименко ; Український центр оцінювання якості освіти. Київ, 2023. 395 с. URL : https://pisa.testportal.gov.ua/wpcontent/uploads/2023/12/PISA-2022_Naczionalnyj-zvit_povnyj.pdf
43. Нова українська школа : Концептуальні засади реформування середньої школи. 2016. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
44. Нова українська школа: наступність і перспективи / науково-методичний журнал «Джерело педагогічних інновацій». Харків: Харківська академія неперервної освіти, (випуск № 4(40)2022).
45. Нова українська школа: poradnik vchytelja / за заг. ред. Н. М Бібик. – Київ : Літера ЛТД, 2019. – 208 с.
46. Носенко Е. Л., Коврига Н. В. Емоційний інтелект: концептуалізація феномену, основні функції: монографія. К. : Вища школа, 2003. С. 6–7, 23.
47. Освіта: наслідки війни в Україні. URL: <https://documents1.worldbank.org/curated/en/099631507072239980/pdf/IDU04805ab35047b2049990a0e101c605921c504.pdf>
48. Офіційний сайт УЦОЯО. URL: <https://testportal.gov.ua/>
49. Перелік посад педагогічних та науково-педагогічних працівників, (постанова КМУ червня 2000 р. №963). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-2000-%D0%BF#Text>
50. Пометун О., Гупан Н. Методологія створення інтегрованого курсу з історії та громадянської освіти для 5-го класу (на прикладі модельної програми й підручника «Досліджуємо історію і суспільство»). Проблеми сучасного підручника. 2022. № 28. С. 115–132. DOI : <https://doi.org/10.32405/2411-1309-2022-28-115-132>
51. Постанова Кабінету Міністрів України «Національна рамка кваліфікацій від 03.11.2011 року № 1341 (зі змінами).
52. Постанова Кабінету Міністрів України про «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» від 21.08.2019 року № 800 (зі змінами 27.12.2019 р.).
53. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII : станом на 6 жовт. 2024 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
54. Програма незалежного тестування фахових знань і вмінь учителів української мови та літератури закладів загальної середньої освіти. URL:

- <https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2023/03/Programa-nezalezhnogo-testuvannya-UML.pdf>
55. Професійний розвиток педагога: нові вимоги та нові рішення / науково-методичний журнал «Джерело педагогічних інновацій». Харків: Харківська академія неперервної освіти, (випуск № 1(45) 2024)
 56. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти»: Наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225. URL: <https://mon.gov.ua/npa/prozatverdzhennia-profesiinoho-standartu-vchytel-zakladu-zahalnoi-serednoi-osvity>
 57. Психологія навчальної діяльності. URL: <https://osvita.ua/school/method/psychology/1675>
 58. Сертифікація педагогічних працівників. URL: <https://testportal.gov.ua/sertyfikatsiya-pedahohichnyh-pratsivnykiv>
 59. Сертифікація-2024: матеріали незалежного тестування. Інформаційний портал «Знайшов». URL: https://znayshov.com/News/Details/sertyfikatsiia2024_materialy_nezalezhnogo_testuvannia
 60. Сертифікація-2025: на що треба зважати, готуючись до тестування? Інформаційний портал «Знайшов». URL: https://znayshov.com/News/Details/sertyfikatsiia2025_na_shcho_treba_zvazhaty_hotuiuchys_do_testuvannia
 61. Слижук, О. А. (2020). В Навчальні завдання для формування громадянських і соціальних компетентностей підлітків у підручниках української літератури. Проблеми сучасного підручника : зб. тез міжнарод. наук.-практ. інтернет конф., (м. Київ, 20–21 травня 2021 р.).(с. 230–232). Київ : Педагогічна думка.
 62. Сторінка з матеріалами незалежного тестування вчителів української мови та літератури. URL: <https://testportal.gov.ua/nezalezhne-testuvannya-vchyteliv-ukrayinskoyi-movy-i-literatury/>
 63. Тестові зошити для вчителів української мови та літератури. URL: https://zno.osvita.ua/for_teachers/
 64. Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-tipovoyi-osvitnoyi-programi-dlya-5-9-klasiv-zagalnoyi-serednoyi-osviti>
 65. Товстік Ж. В. Формування інноваційного стилю діяльності викладачів. URL: <https://naurok.com.ua/formuvannya-innovaciynogo-stilyu-diyalnosti-vikladachi-v-273912.html>
 66. Українська мова, українська та зарубіжна літератури : підруч. інтегрованого курсу для 7 кл. закл. загал. серед. освіти (у 2-х ч.) / [І. П. Старагіна, Ю. О. Романенко, А. О. Панченков та ін.]. Харків : Ранок, 2024. 240 с. (Частина 1); 240 с. (Частина 2). URL: <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikov/7-klas/movno-literaturna-osvity-nya-galuz/ntegrovan-kursi/ukrainska-mova-ukrainska-ta-zarubzhna-literaturi-pdruchnik-ntegrovanogo-kursu-dlya-7-klasu-zakladv-zagalno-seredno-osvti-u-2-kh-c>

- hastinakh-avt-staragna--p-romanenko-yu-o-novosolova-v--tkach-p-b-panchenko
v-a-o-blazhko-m-b-tereshchenko-v-m/
67. Учительський апгрейд: самооцінювання професійної діяльності. URL: <https://uied.org.ua/wp-content/uploads/2024/10/uchytelskyj-apgrejd-samooczinyuvannya-profesijnoyi-diyalnosti.pdf>
 68. Цифровий учитель: Путівник для професійного зростання / укладачі: Ю. Ковальчук, І. Круть, О. Федоренко. Київ: ЮНЕСКО, 2024, 88 с.
 69. Чому діти втрачають інтерес до навчання? Освіторія. URL : <https://osvitoria.media/experience/chomu-dity-vtrachayut-interes-do-navchannya/>
 70. Шиян О. Методичні рекомендації щодо розроблення концепції впровадження компетентнісного підходу до навчання у закладі професійної (професійно-технічної) освіти. 2022. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/2022/02/21/EU4Skills.metodychni.rec.com.17.02.2022.pdf>
 71. Шуляр В. Модель літературної компетентності учнів-читачів Нової української школи : навчально-методичний посібник. Миколаїв : ОППО, 2022. 192 с.
 72. Що таке компетентнісний підхід у навчанні – відповідає Державна служба якості освіти. Державна служба якості освіти. 28 Січня 2022. URL: <https://nus.org.ua/questions/zo-take-kompetentnisnyj-pidhid-u-navchanni-vidpovidaye-derzhavna-sluzhba-yakosti-osvity/>.
 73. Як зробити онлайн уроки інклюзивними: практичні. URL: https://uied.org.ua/wpcontent/uploads/2022/04/inklyuzyvna_osvita.pdf
 - 74.
 - 75.